Контрольный экземпляр

ТАХАН—КЕПАЙОАЗОН ДИ

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дена ● ШИНАРА, 5 МАЙ, 1981 ШУ. ● № 55 (6345). ● Мах 2 кепиг.

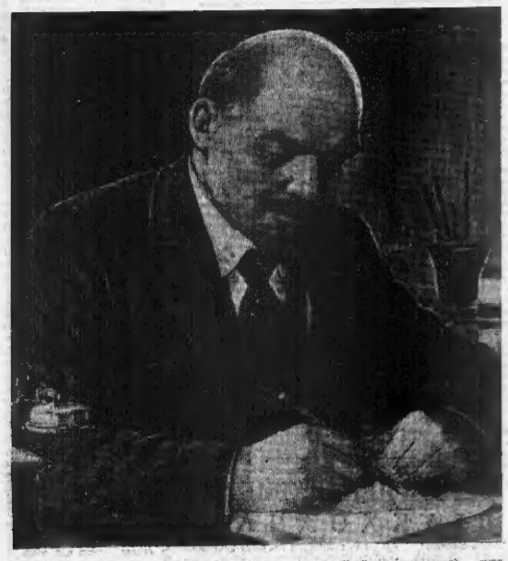

«Ленин болх беш ва». РСФСР халкъа художника П. Васильева дина сурт (1937шу). ТАСС фотохроника.

Республика кхашка

Укх шера индустриальни хьисапе 1200 гектара тlа хьажкlаш хьалхиев елаш ю Грозненски района Ленина цlерагlча колхоза механизаторăш. Уж дlае йолайир цар 30 апреле. Амма догlаш делхарах массехк ди дакка дийзар колхойхой уж дlае йиш йоацаш. Тракторйиш дlалелалургйолаш лаьтта доккъалушиесь а дз болх юкэ дlаболабаьб механизаторăша. Хьажкlаш дlайийнний хьалхарча 200 гектара тlа, хlаьта ерригаш дlайийна яха лерхl 10 мий хьатlакхоачаш. Овсарле лакха болаш къахьег механизаторăша Капуба Викторе, Шамраилов Дане, Дунаев Викторе, Маковеев, Петра, кхыбараша.

* * *

Агротехнически дикагlча деношка дlайийнна яьхар укх шера индустриальни хьисапе кхо бlаь гектаре тlа шоай дlае езаш хlинна хьажкlаш цу рейсаца 1 Мая цlерагlча колхоза механизаторăша. Толаме чакхдоал цар цу хьисапе генараш дlадера балхаш а. Деррига дlаде дезараш кхо бlаь гектар долаш 4 май хьатlаотташ дlадийннад уж 250 гектара тlа. Уж культураш дlаюча хьинаре къахьийгад механизаторăша Ганоев Висаси, Тутаев Исамен. Хьалхарчо МТЗ 50 марках йолча трактора нормагlа 14 гектара тlа дlае йоагlаш юкъера лаьрхlача 22 гектара тlа дlайийннай хьажкlаш, генараш. Хlара дийнахьа 150 процентага дlакхоачаш шой балха норма кхоачеш а еш болх баьб Тутаева а.

* * *

Хьайбашта шортта доакъар кургдолаш йола мероприятеш кхоачаш а еш силоса лаьрхlа хьажкlаши суданка яха буца дlаюаш балхаш ду шоай кхашка укх деношки «Молочный № 1» яхача совхоза механизаторăша. Хlанзале дlайийннай цар 1300 гектара тlа хьажкlаш, 406 гектара тlа суданка.

Совхоза механизаторăшта юкъе лаьрхача социалистически яхье хьалха ба Яковлев Иваин, Карпов Николайи. Нормагlа 12,5 гектара тlа дlае йоагlаш хlара дийнахьа 30—35 гектара тlа хьажкlаш дlаюв царех хlаране.

* * *

Деррига шоай низаш оарцагlа в дахка хьажкlаш дlаюш боахк «Кударнский» совхоза механизаторăш. Укх шера индустриальни хьисапе шоай дlае езача ялх бlаь гектарах пхи бlаь гаргга хlанзале дlайийнна яьккхай цар. Царел совгlа ахы кхо бlаь совгlа гектара тlа доакъера лаьрхlа хьажкlаш дlае езаш а ба механизаторăш. Агротехнически дикагlча деношка уж дlайийкна яхаре социалистически яхье а баьнна къахьег механизаторăша. Царна юкъе дикагlа болх бу Зутуев Хьамзе, Муртазалиев Лечас, Вангаев Пепес, кхыбараша. 160—170 процент кхоачашъю цар хlара дийнахьа шоай балха нормаш.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМ

Грознерча «Родина» яхача баьнадаарăш кхедеча совхоза детташ дола доакан долаш йоккха йоаца ферма я. Толаме кхоачашъяьй цуя коллективо хьайбай продукци пачхахьалкхенна дlаллара иттлагlча пятилетка план. Толаме къахьег цар укх шера а. Бгъ бетта планагlа яккха езар 666 центнер болаш яьккхай 818 центнер шура. Тlехкхоачашъяьй пачхахьалкхенна 87 дlаллара план а. Хlаьта цу юкъа доярками хlара Iаттагара 1136 килограмм шура яьккхай.

Тlа-тlа хьайбай продукци алсам а йоахаш къахьега цу ферма коллектива вlаштlехьдоал скотникаша Муртазов Бахоси Тепсиев Ибрахlимен мадоаггlара доахана гlулакхдарах, дикача фух дола хьайбаш хилийтара совхоза кулгалхоша йоакхо еш хилярах. Цига хьалихедаьд Московски областера доаддача шинарех дукха шура луш дола доахан.

Доярăшта юкъе яьржача яхье хьалхе яьккхай Темишева Хапес. 27 етт ба цу хьинар долча кхалсаго беттăш. Планагlа яккха езар 250 центнер йолаш укх дlабахача бгъ бетта 301 центнер шура яьккхай Темишсас.

СОВЕТИЙ МЕХКА ГIОЛЛА

★ МОСКВА. Городера дар санна паргlата хургдолча, юртарча вахара специфика ца тарлуш долча Российски Нечерноземье мах бахача моттигашта лаьрхlача цlен модель кийчъю проектировщикаша. Цу тайпарча цlен макет «Нах чубахача цlеной типови проекташ юрташка комплексни цlенош хьалделген» яхача тематически выставка экспонат я. Выставка хьайийллай СССР ВДНХ. Паргlатача, сийрдача цlеношка хьежжа цу чу хургъя кухне оборудоване еррига комплекс — газовăй плита, пенагlа йоакха шкафаш, пхьегlаш юлла моттиг, холодильник. Центральни отопление дlоахдеш хургда цlа. цига хургда ишта дlайиха хий. Хlаьта хургда, юртарча вахара хилаиза диргдоацар — продукташ чулоаттае дарма а. Цу тайпара цlенош серийни хьаде доладаьд.

★ ВОЛГОГРАД. Солнечни аьнка цlи тиллай Волгоградски областерча Кузнечевски совхозе йиллача кердача поселках. Яхье хьалхалаттарашта цlей хьатlакхоачача деношка кердача цlеношкара квартираш еннай. Ерригсоюзни яхье котало яьнихача совхоза коллективо лаьрхlад шоай поселок районе эггара паргlатагlа а хозагlа а хилийта. Укхаза дlадегlад зизаш, гаьнаш. Поселке хьалъяьй берий беш, къонача бахархошта йола городок.

★ КЫЗЫЛ. Берашта дола бlаьстан совгlат кийчдаьд Тувински краеведческий музея. Цун залашка хьайийлай къамах берий ловзоргий выставка. Бlаь совгlа болча балхо хьахьокх халкъа творчества къаьнагlа дола тайпа дегlадара ерриге этапаш. Берий чlоагтlа безам тlаботдаш а дахчах, цlенех, тайп-тайпара бесаш долча кlадаьхи гатаехи яь тениаш, хьайбай фигуркаш, кочевника-хьайбаш леладечун зlамига юрта, цlатlа лелаю хlамаш. Лоаман Туве йицъеннац къаьнача оваагlчий традиця—цар Iалаьмате тамашийна йола ремесло къаман прикладной искусства цехашка юха дийхлуш латт.

★ ДОНЕЦК. «Украина» яхача совхоза кхо бlаь гектар хулача моттиге сихагlча тайпара дlагlа яьнлай бlаьстанара сомий бешамаш. Уж егlай Донецки довзаьй бошашка, лаьтта леладе лайдане яц яхаш хинача моттигашка. Промышленни сомий бешамий комплекс проектагlа лаьрхlа хиннача боарамга кхаьчай. Уж цаlи ахи эзар гектара тlа дlаегlай.

★ РИГА. Эггара хьалхара ийс этаж йолаш хьалдаьча Ригерча нах чуlеча кердача цlеношка нах баха хайшаб. Из города йоккхагlъярех моттиг я. Архитектораша къаьстта чlоагlа терхам тlабахийтаб районе комплексни хьисепе цlеноâ хьалдара. Укхаза хьалъяь яьннай школаш, берий бешамаш, хьалъеш латт универсам. Цхьайтталагlча пятилетке Латве столице бlаь эзар совгlа сага кердача квартирашка ваха ховргва.

★ ДОНЕЦК. Хьинаре къахьегарца дездир В. И. Ленина цlерагlча Донецки металлургически завода сталеварăша Цхьоалагlча мая цlей. Эггара тlех хьокхамаш долаш къахьийтар шера тlайица декхараш цу дийнахьа кхоачашдаь яьннача металлурга Е. Жукова кулгалдеча хьалхалаттача бригадо. Лаьрхlа хиннача тайпара, мартенорпаша планал совгlа арахийцад ялх эзар тонн легированни болат. Толамо къахьегаш хиннай кхыйолча агрегатаашта гlулакх деш йола коллективаш а. Дукхагlча даькъе сихагlча методагlа баьб болх.

★ КАРА-КАЛА (Туркменски ССР). Цхьоалагlча мая цlейна хетадаь керда концерт оттадир юртарча къахьегамхошта «Сумбар» яхача самодеятельни фольклорни ансамбло. Ансамбла коллектив халкъа ансамбль аьнна цlи тиллачул тlехьагlа эггара хьалха концерт оттадеш хилар цига. Туркмене этнографически художественни коллективашта юкъе эггара хьалха «Сумбара» еннай из йоккха цlи. Ансамбле дакъа лоацаш бараша дика лелаю халкъа творчества традицеш. Закопане яхача польски городе хиннача XIII дуней халкъашта юкъерча лоаман лаьтташкарча фольклора фестивале эггара хьалхара моттиг яьккхай ансамбло. Кхыча самодеятельноста коллективашца цхьана «Сумбар» дакъа лоацаш хургья Туркменистане городашкен юрташкен майски деношка хургдолча искусства цlейни юкъе.

★ ЛЕСОЗАВОДСК (Приморский край). Приморски ГРЭС трассе тlа эггара тlехьара опора Лесозаводске оттаяь баьннаб ЛЭП-500 яхача лине хьалхара аргlа юллаш бола стыплонхойи монтажникаш. Бlаь километр совгlа ушалашка, тайге, лакхача довкъашта гlолла тlехьабиьнаб уж. Хlана проводаш хьалъэкха, энерги источниках яьни дlахетта боалаш латт. Края къулбехьа дlайодача лине шоллагlа аргlа а юллаш ба.

(ТАСС).

ТIАЙИЦА ДЕКХАРАШ МИШТА КХОАЧАШДУ?

ШОАЙ ДЕША ДАЙ БОЛАШ ХЬАБОАГIА

Вай республика промышленни предприятешта юкъе эггара хьалхарчарца хьаллаьцар Грозненски швейни производственни объединене хlамаш тегараша «Хlара балха дийнахьа хьадер дукхагlа хилийта!» яхача девизагlа Грозненски «Электроприбор» заводе СССР 50 шу дизара цlерагlча химически заводе коллективаша дlайолаяь яхь. Шоай торонашкен кхоачамашкеи хьажа а хьежа керда доккхий декхараш тlайицар объединене хlамаш тегараша. Цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера планал совгlа 500 эзар сома маьха продукци арахецa, еррига арахецача продукцех пачхахьалкхен дикала Знак йолаш яр 33 процентага дlакхачийта, 58 моделах тегаш дола барзкъаш лакхерча категорех хьадеш хилийта дош деннад хlамаш тегараша. Цул совгlа 250 болхлочо социалистически декхараш тlайицар шера план 7 ноябрга кхачалехьа кхоачашъе, хlаьта бlаь совгlа волча болхлочо дош делар укх шера бгъ бетта задани В. И. Ленин ваь 111 шу дузача денга кхачалехьа кхоачашъе.

Цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера бгъ бутт чакхбаьнаб. Мишта кхоачашду объединене хlамаш тегараша шоай тlайица доккхий декхараш? Дерригачи технико - экономически хьокхамий бгъ бетта план тlехкхоачашъяьй. Шера заданел совгlа арахецa лаьрхlа продукци 500 эзар сома маьха мара йоацача, духхьал бгъ бетта планал совгlа цар арахийца продукци 250 эзар сома маьха я. Хlаьта заданел совгlа маьхала яьккхай бlаьш эзараш сомий маьха товарни продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра хьалхарча квартала задани 101 процент гаргга кхоачашъяьй объединене коллективо. Пачхахьалкхен планагlа лаьрхlатул совгlа ши бlаь эзар гаргга маьха лакхерча категорех йола продукця арахийцад цо. Духхьал хьалхарча квартале объединене хlамаш тегараша еррига шовц хьаеча продукцех 28 процент яр пачхахьалкхен дикала Знак йолаш хилийтар. Хlанзалехьа 36 моделех дола барзкъаш лакхерча категорех тегаш да швейни производственни объединене. Планал совгlа продукци маьхала яккхарах, бийдал, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоярах, арахецача продукцета дlабода мах лохбарах укх шера объединене хlамаш тегараша планал совгlа пачхахьалкхенна бгъ пайда 56 эзар сом да.

Шоаш тlайица доккхий социалистически декхараш тlехкхоачашдеш ба къаьсткъаьста бола хlамаш тегараш а. В. И. Ленин ваь 111 шу дузача денга кхачалехьа бгъ бетта план кхоачашъярах рапорт делар 140 болхлочо. Царех ба коммунистически къахьегама ударникаш-барзкъаш доахар Хумидов Ширвани Алаудинович, хlамаш тега мотористка Плотникова Александра Васильевна, формовщик Астемиров Русланбек Давлетович, хlамаш тега мотористка Мухаметова Рашида Николаевна, кхы дукхабараш а. Овсаре къахьегарал совгlа шоаш хьаеш йола продукци тlехдика мара а ца хулийташ. ОТК контролерий сагlонтакьара тlахьожам боацаш болх беш ба уж. Къаьстта дика къа а хьегаш башхадика толамаш доахаш хиларца шоай объединене коллектива сий лакха лоаттадеш уж санна бола болхлой бlаьш ба укхаза. Царех ба укх деношка пачхахьалкхен деза совгlаташ денна вола тkъаьх болхло. Царна юкъе я Къахьегама Сийлен шоллагlча степена орден енна хlамаш тега мотористка Чиркова Валентина Михайловна, кхоалагlча степена из орден енна йола хlамаш тега мотористка Аждамова Матуся Магомедовна, «Знак Почета» яха орден енна Мажникова Любовь Дмитриевна, «За трудовую доблесть» яха медаль енна Амбарцумова Валентина Михайловна, кхы дукхабараша а.

Ши-шегlа хьахулаш дац объединене коллективо доахаш дола къахьегама толамаш. Цун керттердар да хlамаш тегараша шоай торонехи кхоачамехи бизза пайда а ийбеш, хьинар кхо ца деш къахьегар, шоай къахьегами социалистически яхьи кхетамца вlаштlехьъяккхар, болхлой кердача коталонашка кхувлаш йола социалистически яхьа керд-кердача формашта юкъе дукхагlа хlамаш тегараш увзар.

— Керттерча даькъе «Хlара балха дийнахьа хьадер дукхагlа хилийта!» «Тlехьабусараш боацаш бе болх» яхача девизаех йоаржаяьй тха объединене хlамаш тегараша социалистически яхь, — аьлар профсоюза фабкома председателя Дудникова Татьяна Петровнас. «Дикагlвола кагирхой хьехамча» яха сийлен цlи яккхара къовсам лоаттабеш бlаьш хlамаш тегараш ба объединене. Хlанзалехьа из сий дола цlи а яьккха шоай новкъосташта хьокхам телаш къахьегаш ва 200 болхло. Царех ба хlамаш тега мотористкаш, коммунистически къахьегама ударникаш Петросян Роза, Гапсуева Анна, Мирзоян Божож Хачатуровна, Доронина Анастасия Ивановна, кхы дукхабараш а.

«Тlехдика продукци кийчъю бригада» яха сийлен цlи яккхара тlехьара социалистически яхь дlайолаяь дукха ха яц швейни производственни объединене. Бригадера беррига хlамаш тегараш ОТК болхлой тlахьожам боацаш болх а беш, тlехдика продукци арахецаш хилча ва сийлен цlи лу бригадана. Хlанз укх сахьате из цlи а яьккха хьинаре къахьегаш я укхаза кхо бригада. Царех я мастераш Бозлитина Нина Степановна, Лекарева Ольга Николаевна, Азарова Зинаида Ивановна керте латтача бригадий коллективаш. Шера керте хlара бетта дерригача технико - экономически хьокхамий планаш тlехкхоачашъеш чакхъяьнача участка коллективана керте латтача мастера лу «Дикагlвола мастер - воспитатель» яха сийлен цlи. Царех ба мастераш Жильцова Раиса Васильевна, Араумянин Лариса Богратовна. Уж а кхы а социалистически яхьа формаш юкъе а кхувлаш, балха ханах, производственни мощностех бизза пайда ийбеш хиларо кердача къахьегама котанашка кхувл швейни производственни объединене коллектив.

— Укх тlеххьарча шерашка тха швейни производственни объединене дукха балхаш ду арахецa продукци дикагlа хилийтара, — дувц Дудникова Татьяна Петровнас. Хан-ханнахьа чакхдоах продукце дикала ди. Цига дакъа лоацаш хул цехий, участкай, бригадай кулгалхой, ОТК контролераш, цхьаккха тайпа брак ца нийсйолийташ къахьегаш бараш. Цига дувц арахецa продукци дикагlа хилийтара даькъе карагlдиннараш, нийсденна кхоачамбоацараш, уж дlадахара де дезараш. Тlехдика мара продукци ца кийчъерий балха методаш, опыт шерра йоалийт. Массаза болх беш йолча производственни совещанешка васт - васта дувца увттаду продукце дикалах лаьна дола дешаш. Пачхахьалкхен торгови инспекце болхлоашца цхьана объединене болхлой хан - ханнахьа дежурство дlахьош хул шоай продукци йохкаш йолча тикашка, нийдархоша еш йола замечанеш ларде а лувцаш дlахо балхаш ду хlамаш тегараша арахецa продукци дикагlа хилийтара. Уж а кхы а балхаш дарах укх тlеххьарча хана арахецa продукци во я аьнна нагахьа рекламаци ягlац объединене.

Б. КОСТОЕВ.

ДИКА ХОАМАШ

«Грозэнергоремонт» яхача ремонтно - наладочни предприяте коллективо бгъ бетта план толаме кхоачашъяьй. Дукха ремонтни балхаш даьд «Грозэнерго», вежарашка йолча Дагестански АССР теплоэлектроцентралашкеи гидроэлектростанцешкеи.

«Хlара балха дийнахьа хьадер дукхагlа хилийта!» яхача девизагlа яхь йоаржаяьча ремонтникаша тlехдика капитальни ремонт яьй шин гидротурбинана, шин котлоагрегата ремонт яьй. Ремонтникаш боагlача бесса дlанийс а беш, машина материалаш лоаттаярах вlаштlехьдаьлар цар уж толамаш даха.

Хьинаре къа а хьегаш башха-дика толамаш дахарца белгальяьнна я укхаза А. Цатуров, Н. Джабиаев, В. Нетреба керте латтача слесарий бригадаш, аьшкапхьар Н. Калашников, сварщик Ю. Решетов, мастераш П. Радионов, П. Матюшкин, кхы бараш.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозэнерго» оператор.

* * *

«Хlара балха дийнахьа хьадер дукхагlа хилийта!» яхача девизагlа шерра социалистически яхь йоарикаяьча Нохч - Гlалгlай АССР Респотребсоюза чуйоагlача Грозненски производственни комбината коллективо къаьстта дика къахьег цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера. Валови продукци арахецарей из маьхала яьккхарей бгъ бетта план 110 процент кхоачашъяьй комбината болхлоша.

Бгъ бетта заданел совгlа арахийцай 260 эзар сом мах бола валови продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра пачхахьалкхен план 105,2 процент кхоачаш а еш, соахка укх хана хинначул 8,3 процент лакхъяьй из. Планал совгlа хьаьнча продукцех еррига хlана яц аьнна яр къахьегама овсарле лакхъяра чотагlа арахийца я. Нитта къахьегама толамаш а доахаш къахьийгача комбината коллективана республикански Респотребсоюза чуйоагlача предприятешта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг а хьожаеш 1500 сом преми елар.

Уж толамаш доахача производственни комбината цехашта юкъе льржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Хаяукаев Михаила кулгалдеча колбасни цеха коллективо, хlаьта шоллагlа моттиг хьожаяьй Дукаев Сайд-Селим керте латтача швейни цеха болхлошта.

«Октябрьнефть» НГДУ мехкдаьттахоша бгъ бетта планагlа лаьрхlачул совгlа даьккхад 880 тонн «lаьржа дошув». Пачхахьалкхен планал совгlа маьхала яьккхай 44 эзар сома маьха товарни продукци.

Укх шера «Октябрьнефть» НГДУ цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хадданза хьалха латташ хьайоагlарех я Ервандли Клим Баласанович керте латтача мехкдаьтта доахача цхьоалагlча цеха коллектив. Духхьал цо ше бгъ бетта планал совгlа даьккхад 600 тонн совгlа мехкдаьтта.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

●

Цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера план хадал хьалха кхоачашъяра шерра социалистически яхь йоарьжаьча СССР 50 шу дизара цlерагlча Грозненски химически завода цехашта юкъе хьалхалаттачарех ца я № 16 йолча цеха коллектив. Бгъ бетта задани тlехкхоачаш а яь ваккъера из Цхьоалагlча майна.

Къаьстта дика къа а хьегаш, тlайица социалистически декхараш даим тlехкхоачашдеш бола итташ болхлой ба цехе. Царна юкъе а ший новкъостайта хьокхам телаш болх беш хиларца белгальяьнна я аппаратчица, коммунистически къахьегама ударник Щербакова Клавдия Михайловна. Ший балхах тlехдика кхеташ йолча цо даим нийса лелаю технологически режим, дог раьза а долаш дlалу ший опыт керда балха баьхкача къонабарашта.

СУРТА ТlА: аппаратчик К. Щербакова.

З. БАТЧАЕВА сурт.

●

УКХ ШЕРА 3 МАЯ ШУРИН ФЕРМАША БАЬЧА ВАЛХА ХЬОКХАМАШ ГОЙТАШ ЙОЛА СВОДКА

Районаш	Хlара Iаттагара дийнахьа яккхар (кг.) 1960 шера 3 мая	1961 шера 3 мая
Наурски	8,0	9,1
Шелковской	7,5	9,0
Грозненски	7,2	8,5
Гудермесски	7,0	8,5
Надтеречни	5,2	8,3
Шалински	6,2	7,8
Сунженски	4,8	7,0
Назрановски	5,0	6,1
Урус-Мартановски	5,4	6,1
Малгобекски	4,5	5,8
Ачхой-Мартановски	5,4	5,8
Республике гIолла	6,2	7,7

ПАРТЕ ТЕШАМЕ ГЕРЗ

КЕПАЙОАЗОН ДИ

ВАХАРЦА ГIА БОАХАШ

ПАРТЕ XXVI съезд хинна дукха ха ялалехьа делла ду вай укх шера кепайоазон ди. ХIьта берригача советски наьха уйла тIеерзаьй цун рацненош толаме кхочашъяре. Ткена, «Ленинхо» яьча районни газете журналисташта, болхлойн юрташкарчен корреспондентаьта, берригача газет дешараьта из цIей белгалдоал укх шера 13 апреле тха газета 50 шу дизарца. Из тха района кIезига лоархIамболаш хIама дац. Тха газета истори — из да еррига района истори, лоамарой социальни культурни дагIабахаре, кердо, кхаз доле вахар лоамашка чIоагIдаларе истори.

Тха района истори дIаьхий да политически революционни событешца. Цунца юкъеннаь Н. Гикало, А. Шерипова, кхьчер цIераш. Шатойна юкъе вIашагIъеллай революционни низий Н. Гикало керте лаьтта повстанчески отряд. 1919 — 1920 шерашка Шатое хилар ЦIеча повстанчески бIуна Терски областной группе штаб.

Цох доккхел ду овкь, цо тха декхарийла ду йоккхагIа йолча ноахала революционни, тIема, къахьегама традицешта тешшаме хила.

Тха районни газет 1931 шера вIашагIделлад. Из хиннай вей ерригача республике коллективни боахамаш вIашагIдийхка, йоазув-дешар ца херца къоесам поаттабе, кулакаша, моттигерча шейхаша, моллаша Советски Iаьдале дукъена тайп-тайпара тийша белхаш леладе, активисташка, прогрессивни уйла йолча нехаге гIелал ена ха. ХIьта доккха довцеча лоамен района газето юкъьанца даьз къахьегамхошта дIадоаьйт парте бакъдола дош, хьагучабоах карцехьа гIулакхаш леладераш, кулацки элементашца пира къоесем лоаттабу.

Арадуьла доладеннача кене цхьа оагIув мара йоацаш хиннад «ЦIе лоамаро» яха тха газет. Атта хиннадац из арекеца. Полиграфисташ, типографски бала хиннаьц, хIьта газета яздо нах хиннабец. Цхьабакъда, кIаьта а газет Грозне кепатоаш хиннад. Моттигаш хиннай, газета болхлошта, юрташкарча корреспондентошта кIийленаш еш, царна довнаш деш. Бакъда, уж цхьанна а кхерамо тIехьашка баьхабац.

Халахета а, Сийлахь-боккха Даймехка тIом лаьттача шерашка газета бьча балкаь йола дениеш яц тхога. БоккагIчар дувцечок мехка хала ха тIаьттача эргабьикха хиннеб цо ший берригe болх. «Дерригa a фронта, дерригa a котало яккхареIь» яха рубрика хиннa яц газета тIера йоаалаш. Къьна документаш тIера вайна хов ГIатен-Кале (хIана А. Шерипове яха юрт) комсомольций инициативагIа республика колхозникаш А. Шериповe цIерагIйола бронепоезд хьаяре яхча гулде болабеннийга. Цар гулдаь хиннад 15 миллиан сом. ХIьта газет цох аз ца деш Iа йиш яцр.

1965 шера денна «Ленинец» яха тха районни газет «Правда» ехформат е йолаш араяца доладаьд. Газета массе а оагIорахьара хьахоах районе вахар, районни партийни организацена хьалхошка латте деххараш кхоачашдара къахьегамхой оарцагIа боах. Цо кепаетт партийни вахара темаех, советски патриотизмаи социалистически интернационализмаи уйланца нехе кхетам балорах, къахьегамхой депутатий моттигашкарча Советий; профсоюзни, комсомольски организацей белхах йола материалаш. ХIара денна дуьц колхозийн совхозийн экономика айяра, базача наха культурни бытовойи гIулакхаш делга тоадарех дола дешаш. Каст-каста кепаетт атеистически темаех йола тайп-тайпарча жанрех йола материалаш.

Районни газета тIа язду юртбоекама хьалхалеттараше, юкъарча звенон кулгалхоша, специалисташа, боахамий, предприятей, организацей, учрежденей кулгалхоша, партийни советски болхлоша, хьехархоша.

ГАЗЕТА белхе тIа керттера моттиг дIалоац социалистически яхь дIахьоккхаро, къахьегама нах хестабаро. КерагIдаьннарех дувцарца цхьано тко гIерт белка новкъарле еш дола кхоачамбоацараш хьагучадеха, цар бехьанаш тахка, наьза политически къахьегамен хьинар айде. Иштта каст-каста кепаетт советски вахара хьисапех йола материалаш а.

«Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабере хьакъехьаре» КПСС ЦК соцем арабьиначул тIехьагIа газете дукхагIа теркам тIабехийтаб наха коммунистически кхетам балара дешашта. Ночний а эрсий а меттала тайп-тайпарча рубрикашта кIал кепаетт партийни организацей секретарий, советски, профсоюзни, комсомольски болхлой, производстве хьалхалаттарий, къахьегама ветераний материалаш.

Интернациональни, тIемапатриотически, атеистически темаех йола оагIонаш арайоахийте традици а хиние дIааттад тха редакце. ХIьта уж газет дешараша раьза хила тIа а эц. Масала, Шаро — Аргунски юкъьанцарча школе тьехархочо Т. Вересиаьс яздора: «Лоамен районе со яха шин шу дьннад. Аз дика хетадьяй лоамен наха хьыйе ваза е книга фуд. Ма дика, ма хоза да неимьрша догаю долче цу наха юкъе ваха. Арсануваево бнце дезалца яз со. Ший йийбге сенне сога хьож яз. Сейна кетта дика гIулакх дерз цунне денза бареве ца яьлча Iелац со».

Оала кIезига хадац дIаяхча замах кхедисача ийрчача гIуллех. Цу яьнъехьа укх тIехьарча хана араьхиача материалашта юкъе шийна теркам тIеозеш я «Ками юртара шейхаш» яха фельетон. Дина культех дола законодательство телхе а деш бахачь наха а дашарлешта а юкъе ди боаржабеш лийнача нахах язьяр яз. Из газета тIа араьннечул тIехьагIа ерригача юрташкарча Советаш гражданий сходаш чахкьхьар. Цига наха безка бир дина фанатикаш, уж совцабелга дIадийкар. Цу сходашкара отчеташ кепаййтар газето.

Шоай газета доккха новкъостал ду болхлойн юрташкерчен корреспонденташе. Дег тIера баркал ала безам боагIа тахен динагIа болча штате боацача корреспонденташта. Уж бэ моай газета информаци лоаттеераш, лоархIамеча дешаеч материалаш язъераш.

Ди тIакха чоалханагIа хулаш латт районни газета журналисташте, цун авторсии активана хьалхашка латта деххараш. ХIьта царех кертера дар да КПСС XXVI съезда исторически решенеш кхоачашъяре района къахьегамхой оарцагIбахар, съезда материалаш наха шерра дIайовзийтар.

Массови информаци пропаганди средствей КПСС ЦК парте XXVI съезда яьча Отчетни доклада тIа дахха мах баро вейгара, журналисташара, дIадах хIарсиа безиткам кхы а лакхбалге, парте тешаме гIонций хулга. Хоаш махиллере, тха белха тIа хIама а кIезига дац кхоачамбоацараш, къоестадемза доле дешаш. Оала дерригe а дерга тоашта хьалхашка латта сийлен декхар дизза кхоачашдаре.

У. АЛИЕВ,
«Ленинхо» яьча Советски районни газета редактор, НГIАССР культура заслуженни болхло.

Кепайоазон дина дюьчеь къахьегама толамашца кхачъбаьхкаб Нохч - ГIалгIай книжни издательстве И. Заболевски цIерагIча типографе полиграфисташ. Толаме кхоачаьхьай коллективо укх шера бааь бетта производственни хаам. ДIадахача шера типографе кепе а тоха араяйтар 84 цIи йола политически, Iилмани - популярни, художественни литература ладжи. Цар тираж — 833 эзар экземпляр. Коллективо дукха ба шоай хьинан тIехкхочаьнъеш, общественни вахаре хьинаре дакъа лоацаш бола полиграфисташ. Царех ба линотипистка А. В. Агирова, Е. Гиндалева, Г. Якушева, печатник Э. Чиркин, кхыбараш.

СУРТА ТIА: линотипистка Г. Якушева (аьттехьарьяр); офсетни машина печатник Э. Чиркин.

Х. ХАСАНОВА сурт.

ДИКАГIДОЛА ПЕНГАЗЕТ

Къахьстенхой хьинар айдеш, царна юкъе социалистически яхь йоаржаеш, дикадар дебадеш, кхоачамбоацараш дIадаха ынъъаш хьехаш, партийни, профсоюзни, комсомольски организацешта доккха новкъостал ду пенгазеташа.

Дукха ха йоаддаш КПСС Старогрозненски районно чакхдаьккхад В. И. Ленина ваь 111 шу дизара хетадаь дола пенгазетий хьажар.

Цу хьажара дакъа лоацаш яр КПСС XXVI съезда наьъадолхаш, цо болх баьча дикойна коллективашта болхлоштех юкъе ахьна социалистически яхь къаьлта хьагойтам йола пенгазетий кхоника номер.

Конкурсе хьалхара моттиг Старогрозненски буррув деттача балхий управлене «Бурильщик» яхача пенгазето яьккхай. Цо хьехьоех ший деххари общественни вахаре газето лоацам дола дакъа дика довзаш цун редактор З. Н. Соловьева хилар.

5 май шолха цIей да Зоя Николаевнина — тахан из ль да да. Укх газете цо болх бу 30 шу гарга за а, царех тиъо оагIа шу дIадаьккхад цо редактора болха. Уж шоашка цIей даьгъала хилда хьа, Зоя Николаевна!

ТХА ШТАТЕ БОАЦАЧА КОРРЕСПОНДЕНТЕХ

ВАХАР ДОВЗАШ ХИЛЧА

20 шу оагIа да хIана Назрановски районерча рейисполкома культура отдела заведующа партийни организаце секретара Аушева Мувсас «Сердало» газета тIа язду.

Тайп-тайпара а цун материалий темаш. Уж а промышленни предприятешка, гIишлош хьаьъеча, совхозий кхашка, фермашка, кхьча организацешка къахьегача наха хетаь, цар сийлен гIулакхаш, керагIдаьннераш, цар культурни хьашташ кхоачашдарах дувцеш. Юхе ца гIоргаш язду Аушева вайна юкъе ниислуча зуламоех, дукхьаи дIаоал цо царех довзийча гIалатех.

...Из дар Аушев Iаьлий-Юрта юрта Совета председатель волча хана. Хала шу дар из—чIоагIа йоккъал эттаар, хьайбашта кхоачамболлаш доакъар кийчае вIаштIехьдаьнзар районерча совхозий. М. Аушева ше язъьча материала тIа юртахой тIехьийзар хьайбашта доакъар кийчдаре. КIира далалехь цIаьхе а информаци енар Мувсас: 55 тонн доакъар Iалаьде лаьрхIоав 59 тонн Iалаьдевед аьна. Юрта Совета председатела язъьча лоацачa заметкиа аьь йола кIантий оарцагIбехарех хьехиннар дар на.

ДIадахача шера «Миншта кийчлу культуражденешка Iенгаи яхаш яр цо язъаь статья. Ший статья тIа цо дийцар из болх дина баш йолча клубех, библиотекех, йоагIаш йола критика яр из лоархIаме гIулакх тесса лаладечарна.

Укх тIехьарча хана хьайбаш лаладерий культурни хьашташ кхоачашдарах, хIана кхешка къахьегаш болча механизаторашта концерташ уттадарах йола материалаш кийийр тха штате воацача корреспондента.

Гуш махиллара, тахенарча декхарешца, хана дIадахераьшка хьежна дукха а тайп-тайпара а а М. Аушева язъеча материалий темаш. Цо язду культурни вахарех, керда сег кIоттавара-кхееара хьакъехьа, наха атеистически интернационални кхетам баларах.

ХIана, — йоаь тха корреспондента, — сай кертера декхар лоргI аз КПСС XXVI-ча съездо советски замие къахьлахьа отдаь сийлен декхараш толаме кхоачашдара оарцагIбаьннача сай юртахоех яздарга, дIаьлхьаман дагаьр вайна новкъарле ю яйрча гIулакхаш гучадоаккхаь.

А. САГОВ.

ДЕРРИГНЕНА ХЬИНАР ДIАКХОАЧАШ

Тхъаь пхелагIа шу да Алероев АртагIа Ленина орден лелаеча «Малгобекнефть» НГДУ болх беш волла. Из ва капитальни а даьттанна кIал а скважинаш тоаеча цеха къахьегама нормированни еча инженера болх лелабеш.

Дика ший керттера болх лелабарал совгIа, массе а хана юкъарча балха хьинаре дакъа лоацаш хьавоагIа АртагIа. Дукхача хана дена цехе социалистически яхьа кулгалдеча комиссе администраце оагIорахьара бехкедеккхаме вихал ва из. Бокъонца аьлча, коллективе социалистически яхь вIашагIйоллача, цун итогаш еча, бригадаша, сменашта баь болх къовстабеш вIаши тохам беча балха кулгалдеш ва АртагIа. Дукха къахьегам дIаду цо цу лоархIамеча гIулакха. Цудухьа дика вIаштIехьаьнкха лелаю цу мехкдаьттахой коллективе социалистически яхь.

Цул совгIа укх тIехьарча шерашка цехерча новкъостий суда председатель ва АртагIа. Цо кулгалдеча суда доккха дакъа лоац къахьегама дисциплина чIоагIъеш, коллектива кхотвеш цехе беча берригача балха юкъе. Новкъостий суда «дош дийцачуд» тIехьагIа тоабенна, балха хьалхалаттарий мугIарашка дIаэтта дукха болхлой кIезига бац цехе.

Иштта АртагIа хьинаре дакъа лоац «Сердало» газета а иштта МагIалбикерча городской газета а балха юкъе.

Ше лаьча материалашка лоархIаме дешаш гIеттаду АртагIа. «Сердало» газета тIа араьнкха цеха керда техникей технологии юкъейоаллача белхацара кхоачамбоацараш гучадовхаш, цеха хьалхашка латта декхараш дизза кхоачашдара подъемникаш ца тоъаш хилар белгалдоаккхаш хинна критически материал геттара дика яр. Цунах бернат даьлар коллектива. Цу хана йиъ подъемник мара ца хиннача, хIанз укхаза болх беш ворхI подъемник я.

Газета редакце шийна тIадилла декхар саха а дика а кхоачашдеш, цу деша бехктонхам кхетабеш ва газета общественни корреспондент Алероев АртагIа.

А. БАСИЕВ.

ДОШ ЛУ ГАЗЕТ ДЕШАРАШТА

Сона хетачох, газета болх тоабира, цуй сий лакхдара оаш къаьстта чIоагIа уйла тIадхийта еза цхьа-ши хIама да. Царех цаI — газета оперативность лакхъялга. Новкъа хет кхьча газеташ тIа араьнна материал цхьа-ши ди даьннача тIехьагIа «Сердало» газета тIа кепатеха бIаргалйча. Е еша безам а багIац.

Цхьакха лаара сона. Вай республикерча коллективех, нахех, царна карагIдулларех, цар лалачох мамогга дукхагIа а хIоаргагIа а оаш яздеш хилар. Мехка кхьча областашкара, краяшкара хIамаех дадечул, Из а шуй вIашт тIехьдаргда аьнна хет сона.

М. МАЛЬСАСОВ,
Дай-мехка сийлахьбоккхача тIема ветеран,
г. Малгобек.

* * *

Къаьстта теркам тIабехе оаш аз спортах лаьца йола материалаш, литературни оагIонаш. Сона дикахетар техникумий, институтий студентий вахарех каст-каста яздора.

КIезига язду газето исторически памятникаш лоархIеш йола гIалаш лоралрах. Дика хетар кагирхошта лаьрхIа язъаь йола материалаш газета оагIонаш тIа дукхагIа хуларе.

ТАТИЕВ Ваха,
мехкдаьтта техникума IV курса студент.

* * *

Аз предложени лу газета оагIонаш тIа «ТХА ХЬАЬША-ЦIА» яха рубрика хьалла аьнна. Цу рубрика кIал вай вахара тайп - тайпарча оагIонашка тIербаьнача нахаца оаш йола беседаш тела еза, хова дайнкха сурт юкъе а доаладеш. Кхы хьалха а предложени лу аз: «ШОАНА, ВЕРАШ» яха уголок хьаелла аьнна. Цу рубрика кIал берашта хетадаь дувцараш, стихаш еша лов сона. Берашта хетадаь суртеш бIаргаге а хадархоша, хьехархоша язъяь беседаш еша а лов.

ГАГИЕВ Гирихан,
поэт.

* * *

«Сердало» аз дика 13-гIа шу да. Цу шерашка со гIадвуташ дола хIама хиннад аз. Газета дукхаь материалаш буьца мотт шаара болаши кIоаргга маIан долаши я. Цудухьа коллективе юкъе еша езаш а еша дог доагIаш а хул уж. Из оаха да а ду. Къаьстта хозахеташ еш оаха тхона дукхабезача йоазонхой Ведзижев Ахьмада, Плиев Махьмад - Саида язъеш йола очеркаш, дувцараш, кхьйола материалаш.

КIоаргга дова царна вайна юкъерча цхьаболча нахах доккха гIалаташ, айпаш, сутарал, хIилла, киловвал, кхьдола зуламе гIулакхаш. Цар материалаш ешараша кIоаргга уйла ю фу бихьал долаш хIана а тIехьа вайна юкъе ела бокъа балакза да шерача замах хекдиса ийрча гIулакхаш.

Хозахеташ еш оаха гIалгIай фольклор, бицбалийтаь, кердабоаккх цар гIалгIай баьхбуацам.

[redacted] гааст дешачуй республика кхьча районашкара кердадараш. Цудухьа «Сенах язду районни газеташа» яха рубрика юкъейолайнча бакъахьа хетар сона.

Къаьстта лов соца, хьалххуаш йоагIача тIехьенна литературни произведенеш миштa яшха еза хьехаш йола материалаш дукхагIа [redacted].

С. ПАТИЕВ,
Назрановски района № 3 йолча юкъерга школа директора заместитель.

ГАЗЕТ КХОАНА АРАДОАЛ...

Журналисташтеи газет дешараштен юкъера бувзам хьалхоабаш эIанара цхьа чIут я. Из я полиграфи, вешта аьлча газеташ арахеца типографи. Цига къахьегаш ба наборщикаш, линотиписташ, верстальщикаш, стереотиперашт, печатникаш, цинкографаш... Талла, кепайоазон ди дездеш, кIезига дувцаргда вай цар балхах.

«Грозненский рабочий» издательства типографе кепа а техе арахец нохчий, гIалгIай, эрсий меттала диь республикански газет, «Агитатора блокнот», дукхатираж йола заводий, объединеней массехк газет, кхьйола кепайоазон продукци. ХIьта линотиписташ - наборщикаш ба эрсий, нохчий, украинций, гIалгIай къамагIа. Массане болх дика бу.

Масала, газет дешачоа гу хIара газета тIарча заметкана, корреспонденцена, статьяна кIал латташ автора тайпан цIи. Бакъда, газет дешачоа хац цу автора ю уйла, бу хоам деша атта хургдолча тайпара кепайоазонца цийта кхоачийтачар тайпан цIераш, хIьта уж ца хилча из хила йиш йолаш а дац. Укхаза кIезига бац шоай болх нийса а сиха а беш, периодически кепайоазон изданеш цоай ханнехьа нахага дIакхоачийтараш.

Масала, 23 шу да линотипистка Теселкина Галина Федоровна типографе болх бу. Набор сиха а гIалат доацаш нийса а еш хьайоагIа из. Цо гIалгIай меттала йолча текста набор йича гIалгIачо М. Эгиевас яьчул, гIалаташна диллача цIенагIа хул. Масала, линотипист Будера Иван Дмитриевич украинец ва. Эрсий, гIалгIай нохчий меттала цо яь набор даьнха гIалат доацаш хул. ХIьта цо болх сиха а бу. ЦхьайтталагIча пятилетка чотагIа цо къахьега ер кхолагIа шу да. Иштта дика къахьегаш я линотипистка Авдеева Татьяна. Уж берригаш а къоначар хьехамчий ба.

Газет хьадара процесс набор яь лъча чакхъалац. Цу наборех-м газета оагIой кепаш е маеаий. Укхазара болх наборничул чоалханегIа бац. Уж кепаш хьаечох верстальни участок оал.

Укхаза дукхха ба шоай балха бизза говзанчаш бола верстальщикаш. Масала, 20 шу совгIа ха я вIалла хувца а ца луш, «Сердало» газета кепаш хьеш Лидия Васильевна Марченкос болх бу. Дукха да газет хьадеча верстальщика балхах тийша. Нагахьа сайна цунгара лоадамбоаца ледарло лъча газета оагIонаш тIа арадала тарлу гIалат. Бакъда, Л. Марченко, бехкагIа гIалат даьнна моттигаш кIезига хул. Пенсе яха кюллагIа шу дале а, «Сердало» газета тIа ше беш йола болх битабац Лидия Васильевнас.

Шоай декхар дика довзаш, болх бу типографе новкагIболча верстальщикаша. Царех ба, масала, коммунистически къахьегама ударникаш С. Афанасьева, С. Прохорова. Из болх бе йолалеш дукха ха ецe а, ший болх дика, нийса беш я Л. Ильченко, кхыбараш.

Вай лахехьа йийца набори верстке яь лъча чакх йоал газет арахецара хьалхарча комплекса процесс.

Ха кIезигагIа йоде а, шоллагIча комплекса болх а дикка чоалхане ба. Хьалхарча комплекса процесс чакхъьлча нийчъьлча газета оагIоний кепаш дIаяц газетни производства смени технологаша. Уж ба аьча наборах, верстках технически даькъе дола кхоачамбоацараш чахк ца доазийтараш, шоай болх дика бовзаш бола полиграфисташ. Масала, технолога коммуниста Акаева Дашас балха йоллаше а, цIен тIа да вовзаш бераш а кхоабаш, сайрайнарча школа 11 класс, Ленинградски полиграфически техникум заочно чакхъяккхар. Ше болх беш а цу техникуме заочно дийша ваьлар коммунист Тагаев Iумар. Цар барт гIа ца отташ технически оагIорахьара кхоачамбоацар арадалац газетий оагIонаш тIа.

Таханарча деаача дена полиграфисташ - даькъала буц вай, дIахо цар вахаре, къахьегаме аьттув балар а лоаш.

А. ВУРОКАЛИЕВ.

СУРТА ТIА: Ший активисташца газета керда номер кийч а ль из хьалтохаш йовз пенгазета редактор З. Н. Соловьева (хьалхарча плана тIера яр).

— Е номер оаха хетальй, — йоах Зоя Николаевнас,— сийлахь - воккхача баьчча В. И. Ленина 111 шу дизарал цуй сайна укх шера 18-ча апреле хиннача Ерригсоюзни коммунистически субботникаш.

Цу дийнахьа хьинаре къахьийгар тха управлене болхлоша, административно - технически персонало.

М. ПЛИЕВА сурт.

КЕРДАДАР ХЬАЛЛОАЦ, ДIАДОАРЖАДУ

«За нефть» яхача тха дукхатиражаш йолча газета хьалхара номер араьлар доккха маIан дола событи хулаш — республика мехкдаьтте промышленноста 85 шу дузача хана. Цу хана дена шин шуц ах шуй даьннад, вешта аьлча хьатIакхаьчай цхьайола итогаш е сва а хьабенача наькъатахьа юхахьаже деза а ха.

1976 шеррехьа оттадир парте Нохч - ГIалгIай обкомо республика мехкдаьттахошта а объединене ерригача партийни организацена а хьалхашка Iелеьмате лоархIаме деххараш — промышленни запасаш алсамъяхарех тIоанаша хьалу мехкдаьтта совдаккхарех чотагIа мехкадаьтта хьадаккхара стабилизаци елга Iалашдар. Цу дIадехарашка хьежна къахьегамхой къахьегама, политически, общественни хьинар айдара ерригача кулгалдеча кадрай бехктоккхам тIадилла гIулаях кхоачашдара дисциплиней лакхъяре тIаберзабир объединене парткомо газета редакце берригa практически болх.

Болхлой къахьегамаре гIулакхаш коммунистически хьисапех цар вахара возаш хьинарех хилийтара, производства эффективности балха дикали лакхъяра даькъера социалистически яхьа лоархIам лакха хилар теркал а деш, цун боарам, формаш, методаш тоаяра тIаберзабаь бокхха организаторски, пропагандистски, массово - политически болх бу парткомо газета редакцей.

ТIехьарча шерашка дукха патриотически инициативаш починнаш хьахиннай объединене. Царна юкъе я:

— «ИттлагIа пятилетка — В. И. Ленин ваь 110 шу дузаш!» аьнна йола Карабулакски УБР чубоагIача Ю. М. Мовлаев керте латтача вышкомонтажни бригада почин;

— «Шера 5000 метрал кIезигагIа доацаш буруь а тоха хьалхарча объекта тохнам а беш цхьан шерал ах шеран скважина хьалъяь а яккхаI» яха Къулбаседа — Минеральни 17-ча буруь деттача бригада (хьалха хинна начальник Г. А. Шулинин) коллектива почин, кхыяраш.

Цу инициативаех маьхерча гIулакхехя дилла а хаддаза а дийцад газета оагIош тIа.

«Грознефть» объединене коллектив ше а хиннай республике арайийнача, КПСС обкомо могаьча дукхача къахьегама починий инициатор. КПСС XXVI съезда толамца накъадахара йола социалистически яхь вIашагIйоллараш инициатор тха объединене коллектив яр. «КПСС XXVI съездa дакъе ма доагIара вакьа гIо» яха рубрика съезда хьалхарча юкъа вIалла дIа я хьацар газета оагIош тIара.

Тха коллективо съезда хьалхара деххараш толамца кхоачашдеча а хьадда дакъа даьцар тха кепайоазон органо.

Яхье хьалха латт коммунисташ, комсомольцаш, царна тIехьа хул эзараш бола мехкдаьттахой.

Хаддаза теркам тIалоат табу газето хьалха латтача опыта пропаганда яра деша. ТIехьарча цхьан шерен ах шерен юкъарьерзаьй новкъосташа Г. Н. Шулинина, Ю. М. Мовлаева, Д. С. Солнышкина, С. Д. Мадаева, В. А. Конькова, Т. К. Залитудинова, А. Д. Кокоева кулгалдеча хьалхле лелаеча профессей бригадашка даьча балхий опыт.

Халха латтача опыта пропаганда еча, яхь дIайоаржаеча, лоархIамета событей хьакъехьа мехкдаьттахошта информаци еча дувцилга йоацаш новкъостал ду «За нефть» яхача газето.

Парткома, цехий партийни организацеша, газета редакце беча организаторски массово - политически балхо хьалдаьнача дукхача наьха хьинаро йиш хилийтай «Грознефть» объединене 1980 шера 10 июне мехкдаьтта даккхара пхе шера задани кхоачашъярах рапорт дала.

ХIьта укх шера март бетта «Грознефть» объединенена Ленина орден енна 50 шу дизар дездарех мехкдаьттахой хинна ца Iеш, республика берригача къахьегамхой а доккха цIей хилар. Из цIей дезде кийчлуча доккха дакъа лаьцар газето. «Сий долча когоре оагIош» аьнна рубрика а яь объединене къахьегамхой плани социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдара оарцагIбоахаш, республика мехкдаьттахой къахьегамен тIемен сий долча традицешта пропаганде еш боккха болх бир цо бIарчача шера.

Объединене парткомо даим эув редакце гIуланхаш, ший бюро хан-ханаахьа ладувгIа редакце балхах йолча докладашка, газета тематически планашка хьеж, хала а чоалхане а дешаш къестаде дезаш моттиг нийсьелча гIо ду, кхоачамбоацарашта, на деш дисараштa критика ю. Традиционни а хинна дIаэттай цун оагIош тIа рубрикаш: «Кагирхой оагIув», «Наьха тIахьожама кIалI», «Партийни вахар», «Шера 5000 метр буруь тохара!».

ЧIоагIа теркам тIабохийт газето профсоюзни, комсомольски, кхьча общественни организацей деьал лакхдара.

Цхьабакъда, цу дерригe а ихаш газета балхана кхоачамбоацараш дац. Йолаш я къоастаянза проблемаш. ХIана а кIезига ба общественни корреспонденташ, кIезига араюьл газета тIа болхоша язъяр материалаш, башха эшаш а йоаца кхьча газеташ тIара хьатIаязъяь хIамаш хул, цхьайола публикацеш чуловцам кIезига болаш, анализ йоацаш хул.

Уж дерригa кхоачамбоацараш а проблемаш а парткома гуш я, хIьта болх тоабара гIо а ду редакцена.

Тхона тахея а актуальни декхар да социалистически яхьа толамашта, хьалха латтача опыта пропаганда яр, кхоачамбоацараштен гIалаташтен критика яр, цу наькъаца кертера декхар кхоачашдара, вешта аьлча мехкдаьтта даккхара 7—7,5 миллион товна боараме хургдолаш стабилизаци яра а дIахо лакхдара а хьинаре влияни яр.

А. ЧАПАНОВ,
«Грознефть» яхача производственни объединене парткома секретара заместитель.

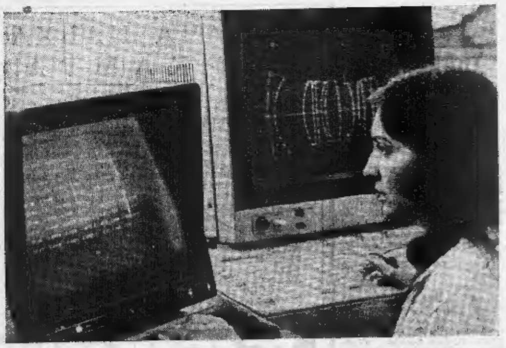

Парте XXVI-ча съездо хьоахаьча предприятеш юкъе цIи яькха я В. И. Ленина цIерагIа Ленинградски оптико-механически объединене (ЛОМО). Укхаза творчески чакхдоакхх Iилманца производство айкха вIаши ювзилга. Болхлой, Iилмахой, конструкторий низаш вIашагI а тохаш автоматизированни системай повнъостелца кийгтъеш я 50 керда прибор. Царна юкъе я — массови кинол фотон аппаратура, ЭВМ йолаш йолча комплексера чоалхане микроскопаш, кинококцертни комплексашта лаьрхIа кердагIйола звуковой аппаратура, бесаш долча телевидене оборудовани. Соахка хиначулца нийсдича халкъа эша товараш хьадела 4,5 миллион сом лакхлургда.

СУРТА ТIА: оптик Горбачева Татьяна оптически приборашта проектировани яре йолча автоматизировании системаца объективана расчет еш йоал.

М. ВЛОХИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТЬ АЙЕ, БОЛХ ТОАБЕ

Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совето ший заседане йийцай республика экономически социальни дегIайоалаяра 1981 шера I квартала Пачхаьлкхен плани Пачхаьлкхен бюджети кхоачашъяра итогаш.

Министрий Совето белгалдир КПСС XXVI съезда лаха мадоагIара накъадахара социалистически яхь а йоаржаль республика къахьегамхоша 1981 шера I квартале дикка толамаш даьхалга.

Цунца цхьана уйла тIаяхийтар цхьоалагIча кварталa план кхоачашъеш министерствашен ведомствашен цIенхаштта кхоачамбоацараш нийсдалийта хилара.

Моттигерчен кхачани промышленноста министерсташа кховчашъяьяц оттальча ассортиментах йола задани, хIаьта продукце цхьадола тайпаш дIадахеча шерарчул кIезигагIа арахийцад. Арахийца иделош дикагIа хилийтара тIехьа къоисам во лоаттабаьб. Къахьегама овсарле лаккъяра план кхоачашъяьяц 11 предприяте.

Республика колхозашкен совхозашкен 1980 шераца нийсдича цхьоалагIча квартале доккхий доахан 3 процент кIезигденнад. ХIаьта Сунженски, Малгобекски, Надтеречни, Назрановски, Наурски, Шелковской районашка лохденнад дулх даькхар.

Отталь капитальни вложеней лимит бIарчча хьайццаче республике корарзаяьй 91 процент, моттигерча Советий объекташка 65 процент мара яц. ТIишлоний Нохч-ГIалгIай управлене гIишлошъеча организацеша, «Чечингсельстрой» треста, «Чечингремстрой» треста, «Кавэлектромонтаж» треста МУ бизваче боарамагIа деш дац социальни культурно - бытовойи объекташ хьалъяра балхаш.

Вахача наха бытовой гIулакхаш дара план кхоачашъяьяц юрта боахама министерства, «Чечингскотопром», «Чеченингушсортсемпром» объединенеша, «Плодопром» треста. Наха бытовой гIулакхаш дечеп жилищно - коммунальни боахамен министерствоша Iалашдаьдац цхьадола лоархIаме гIулакхаш дара план кхоачашъелга.

Товарооборота план кхоачашъяьяц общественни кхачан предприятеша.

Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совето моттигерча промышленноста, кхачан промышленноста, наха бытовой гIулакхаш ду министерсташ, «Чеченингушстройматериалы» яха объединени декхарийла яьй КПСС XXVI съезда решенеша маяххара:

— долаш дола кхоачамбоацараш дIадахара, низалех, къахьегама в материальни а ресурсаех, дикагIа пайда эцара, общественни производства эффективности арахецача продукца дикали дIахо айлра тIаеровля мероприятеш оттае а чакхъяха а;

— оттальча ассортиментах план кхоачашъяра тIехьадисар 1981 шера шоллагIча квартале дIаданкха;

— Iилмана, хьалха латтача опыта хьарагIдаьлнараш, керда техникен технологии юкъейоалаяра, доагор, электрически, йовхала энерги кхолра а цох пайда эцара а программа оттае а чIоагIъе а;

— халкъа эша товараш дукхагIа арахецара, цар ассортимент шеръяра, уж дикагIа хилийтара, моттигерча бийдалохи производства отходех шерагIа пайда эцара де доагIар де.

1980 шераца нийсдича продукци кIезигагIа арахийцача, ассортиментагIа план кховчаш ца яьча, торговй организацешца даьча договорех йиза продукци дIа ца хьыйтача предприятей кулгалхой бехктовхамех дола дош коллегешка дуаца.

Наха бытовой гIулакхаш деча министерствана тIадиллад химчистка, фотографей, прачечней, парикмахерсей, нога гIирс бечен цунна ремонт ечен, бараъкъаш тегача, кхыча предприятей балхах дола дош къоастаделга, бахача нахо гIулакх дара культура айяра, деча гIулакхий дукхала а цар тайпей а план кхоачашъелга Iалашдергдола кхы тIа а де дева гIулакхаш делга.

«Чечениг у ш с т р о й м атериалы» яха объединени декхарийла яьй гIишлоний материалаш дукхагIа арахецара тороиаш лаха, ший кара районча ерригача предприятешкарча низалех бизе пайда эцара, кулг-кара деча халача балхашта механизаци яра, кирпишк дикагIа хилийтара къаьстта уйла тIа а йохийташ.

Моттигерча промышленноста министерствос кийчъеса моттигерча промышленноста предприятеш йоацача районашка моттигерча бийдала ресурсаех маьогта дукхагIа пайда а эцаш халкъа товараш арахецара филиалаш, цехаш, предприятеш вIашагIйохкарех йола предложенеш.

Юрта боахама министерство, «Плодопром», «Птицепром» тресташта, «Чечингскотопром», «Чечингушсортсемпром», «Чеченингушвино», «Консерплодоовощ» яхача объединенешта, горрайисполкомашта тIадиллад:

— цхьаццадолча боахамашка хьайбаш а цар продуктивность а кIезигъялар тахна, 1980 шера II квартале колхозашкен совхозашкен хьайбаш а коа тIара оалхазараш а алсамдахара, цар продуктивность айяра, дулх, шура, фуаш, кхыйола хьайбей продукци дукхагIа яккхар а пачхаьлкхенга йоккхар а Iалашдаре де доагIар де;

— хьайбаш даьгIенашка дака ерадоехалга дика вIашIехьданнха, хьайбаш тIера па доалийташ хьалххедс, хьайбай продукташ кийчъяра планаш кхоачашъе;

— бIаьстаи кхашкара балхаш ший ханнахьа а дика а чакхдаха, догIаш кIезита дийлхалга теркал а деш дерригача боахамашка дIадийнича культурашта дийнахьа а бус а хий детта;

— ялета силоси чуэцача комбайнашта ремонт еша чакхдаккха, керда ялат чуэцара хьатташ, навесаш ший ханнахьа кийчъе.

НГIАССР Министрий Совето подрядни организацей: гIишлоний Нохч - ГIалгIай управлене, «Чечингсельстрой», «Чечингремстрой» трестий, «Кавэлектромонтаж» треста МУ, «Чечингушводстрой» гIишлоний управлене кулгалхой теркам тIабахийтар гIишлои - монтажни балхий а моттигерча Советий объектай гIирсаш хьалдаьдахара а планаш кхоачаш ца яра, царгара хьадийхар цу хьекъехьа тIехьадисар 1981 шера хьалхарча ах шера дIадоаккхилга.

Моттигерчен кхачани промышленноста министерствана, «Чечениингушстройматериалы» яхача объединене «Чечингремстрой» тресто де мел доагIар де доза балха ха йоалга, надраш хувцалулга кIезигдаре, болхлой квалификаци айяра, чIоагIа тIахьожам лоаттабеза балха алапе фондах пайда эцара. Шоашта карайолча предприятешка балха алапе къахьегама овсарлел лакхлулга хилийта йиш яц.

Жилищно - коммунальни боахама министерствагара хьадийхад банешен прачечнешен 1981 шера хьалхарча ах шера бахача наха гIулакхаш дара план кхоачашъелга Iалашде; нах чубахача цIеношта, котельнашта, йовхала сеташта капитальни текущий ремонт яра балхаш сихделга, Iан заьялахьа цар лерттIа болх бар Iалашделга.

НГIАССР торговле министерствана, Респотребсоюза, «Грознефть», «Грознефтеоргсинтез» яхача объединеней ОРС-ашта тIадиллад мах беча предприятейи организацейи балха тIара кховчамбоацараш дIадаха, торговле бокъоваш телхаелга дIадаккха, наха гIулакхаш дера культура айелга, 1981 шера торговлен общественни кхачани розничи товарооборота план кхоачашъяр Iалашделга.

«СЕРДАЛО»

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхерча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лаккхерча Совета Президиума Указаца хьехча дукхача шерашка цIена къахьегарах къахьегаме хараг1даьннарей хан баьна СССР Лаккхерча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла.

ЗАВОДСКОЙ РАЙОНЕ

Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски нехкдаьтта чакхдоаккхача заводе гIолла:

Беседина Вера Ивановнана — машиниста.

Ботнарь Михаил Андреевича — плотника.

Гавецова Анна Алексеевнана — насосчина.

Горбачева Анна Яковлевнана — оператора.

Горчханова Анна Васильевнана — оператора.

Грушковская Людмила Александровнана — оператора.

Егорцева Прасковья Григорьевнана — уборщица.

Журавлев Павел Федоровича — машиниста.

Захарцева Лидия Николаевнана — оператора.

Зубкова Юлия Андреевнана — оператора.

Калмыкова Нина Ивановнана — оператора.

Колесникова Елена Харламовнана — аппаратчицана.

Костюк Любовь Петровнана — оператора.

Кротова Валентина Александровнана — оператора.

Лосева Нина Васильевнана — оператора.

Марченко Николай Ивановича — вокххагIволча машиниста.

Мирошниченко Григорий Леонтьевича — мастера.

Мычалкин Ефим Спиридоновича — слесара.

Огиев Иван Михайловича — слесара.

Питерцева Елизавета Дмитриевнана — оператора.

Рухлин Виктор Сергеевича — вокххагIволча оператора.

Саблина Надежда Герасимовнана — оператора.

Севостьянова Валентина Ивановнана — оператора.

Семенова Варвара Тихоновнана — болхлочоа.

Сержантов Рева Пантелеевича — оператора.

Соколовская Ева Константиновнана — штукатур-маляра.

Туркин Иван Ивановича — сварщика.

Ульянкина Тамара Ильиничнана — станочницана.

Хелпунова Эмма Николаевнана — оператора.

Чужанов Николай Стефановича — слесара.

Шевченко Мария Тимофеевнана — оператора.

Сарычева Любовь Алексеевнана — ЦЗЛ начальника.

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически заводе гIолла:

Батронов Геннадий Ивановича — слесара.

Белоусова Лидия Антоновнана — слесара.

Галанина Антонина Александровнана — детсада воспитатела.

Голубинцев Владимир Ивановича — слесара.

Детковский Владимир Леопольдовича — пенсионера.

Диденко Нина Федоровнана — упаковщицана.

Долгова Ирина Леонтьевнана — ОТК начальника заместитела.

Кагерманова Сабилана — уборщицана.

Карташева Галина Николаевнана — аппаратчицана.

Кива Василий Васильевича — мастера.

Корсакова Мария Николаевнана — упаковщицана.

Майнескулова Клавдия Михайловнана — вокххагIйолча инженера.

Малькова Антонина Владимировнана — пенсионеркана.

Мингалеева Людмила Валентиновнана — аппаратчицана.

Михайлова Татьяна Ивановнана — погрузчика-выгрузчика.

Молиткин Петр Ефимовича — слесара.

Морозова Зинаида Тимофеевнана — аппаратчицана.

Морозова Анна Васильевнана — аппаратчицана.

Николаева Нина Николаевнана — аппаратчицана.

Новикова Нина Яковлевнана — аппаратчицана.

Пономарев Александр Васильевича — вокххагIволча мастера.

Сабирова Iайна Алиевнана — упаковщицана.

Сушкова Александра Михайловнана — смена начальника.

Ульбиева Хадижана — компрессорщицана.

Филатов Александр Федоровича — слесара.

Хлевцева Валентина Алексеевнана — ОТК инженера.

Хрущев Василий Никифоровича — слесара.

Чернова Паня Васильевнана — пенсионеркана.

Шахнуратов Рустем Османовича — аппаратчика.

Щербакова Клавдия Михайловнана — аппаратчицана.

Грозненски радиотехнически заводе гIолла:

Андрющенко Мария Федоровнана — гальваника.

Веек Евдокия Ивановнана — пенсионеркана.

Горлов Алексей Алексеевича — вокххагIволча инженера.

Егорова Нинель Ивановнана — гальваника.

Егорова Юлия Михайловнана — лифтера.

Карилюк Евдокия Григорьевнана — болхлочоа.

Королева Александра Ильиничнана — слесара - сборщика.

Лунгул Антонина Ивановнана — пенсионеркана.

Просяк Екатерина Георгиевнана — пенсионеркана.

Тихомиров Иван Тимофеевича — пенсионера.

НГIАССР МВД гIолла:

Корнилевская Анна Ивановнана — пенсионеркана.

«Грозэнерго» РЭУ гIолла:

Волотникова Татьяна Прокофьевнана — группа кулгалхочоа.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене гIолла:

Кудашева Мария Стефановнана — пенсионеркана.

«Чечингражданпроект» яхача институте гIолла:

Григорьян Эмма Аванесовнана — вокххагIйолча техника.

Смагина Мария Митрофановнана — группа кулгалхочоа.

Толкачев Иван Васильевича — болхлочоа - проходчика.

Грозненски нехкдаьтта распределительни базе гIолла:

Александрова Анна Исаковнана — бухгалтера.

Андрюшина Александра Ивановнана — заправщика.

Ковальчук Мария Макаровнана — бухгалтера-кассира.

Козлова Надежда Григорьевнана — заправщика.

Курносова Полина Игнатьевнана — кертерча бухгалтера заместитела.

Передков Борис Васильевича — цеха начальника.

Шишко Григорий Александровича — вокххагIволча кладовщика.

Шулико Евгения Васильевнана — бухгалтера.

Нохч - ГIалгIай гIишлон управлене № 2 йолча гIишлошъеча механизаци яра управлене гIолла:

Борисова Тамара Матвеевнана — башенни крана машиниста.

Паршуков Иван Егоровича — трубопрокладчика машиниста.

Черкашин Александр Семеновича — крана машиниста.

Нохч - ГIалгIай гIишлон управлене СМУ-5 гIолла:

Азиева Тубаха Гацаевнана — каменщика.

Горина Мария Александровнана — корттерча бухгалтера.

Нерозина Таиса Ивановнана — маляра.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене водоснабжене, канализаце, бIеха хин цIандара йолча управлене гIолла:

Гурьянов Иван Гурьяновича — оператора.

Клишева Мария Игнатьевнана — оператора.

Лукьяненко Алексей Федоровича — оператора.

Рожков Геннадий Ефимовича — слесара-ремонтника.

Шевырева Клариса Семеновнана — инженера-химика.

Нохч - ГIалгIай гIулаков управлене ЖКК гIолла:

Ахматханова Джамилята — дворника.

Подольская Александра Григорьевнана — хьалхочоа.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене нах чуIеча цIеношта социультбыта объекташтен капремонт еча ремонтно-гIишлои управлене гIолла:

Кравченко Раиса Самсоновнана — штукатур-маляра.

«Чечингбытсервис» яхача объединене гIолла:

Антонова Фируза Бахтиевнана — пенсионеркана.

«Промтовары» яхача Грозненски розничи торговй объединене гIолла:

Агаджанова Маргарита Николаевнана — курьера.

Бахшиян Вардитер Ариеновнана — ларька заведующена.

Муз Галина Александровнана — тика директора.

Панкова Марфа Климентьевнана — йоккхагIйолча продавеца.

Попова Марго Маркаровнана — продавеца.

Саркисян Михаил Георгиевича — тика заведующина.

Колхозий рынкай республиканский управлене гIолла:

Дьякова Клавдия Семеновнана — йоккхагIйолча кассира.

Недобуто Галина Григорьевнана — кассира.

НГIАССР торговла министерства кхьечара торговле № 1 йолча тикага гIолла:

Воблякова Александра Афанасьевнана — товароведа.

Янниди Нина Ивановнана — йоккхагIйолча бухгалтера.

№ 13 йолча сайрийнарча юкъерча школе гIолла:

Кальянов Андрей Александровича — пенсионера.

Къоанощтен инвалидаштен йолча Червореченски цIен-интернате гIолла:

Антошинкова Ольга Антоновнана — склада заведующена.

Балейкина Анна Дмитриевнана — къахьегама йолча инструктора.

Покусаева Анна Ивановнана — медсестрана.

Расаева Пада Махмаевнана — санитаркана.

Руденко Анна Ивановнана — повара.

№ 1 йолча берий яслешка гIолла:

Хомик Александра Петровнана — няняйна.

«Грознефть» яхача производственни объединене военизированни охрана вIашагIтехача отриде гIолла:

Пискоштская Клавдия Степановнана — пенсионеркана.

Трифоненко Федор Павловича — группа начальника.

Заводской районисполкоме чурча гIулакхий отдела гIолла:

Вахромеева Людмила Николаевнана — паспортистана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене В. И. Ленина цIерагIча ГНПЗ гIолла:

Ахмадулин Теслим Гафировича — коксоразгрузчика.

Бабиченко Владимир Сергеевича — отдела начальника.

Бочкарева Вера Степановнана — лаборантикана.

Ведерников Николай Ивановича — вокххагIволча оператора.

Вострикова Зинаида Власовнана — оператора.

Волкова Надежда Яковлевнана — оператора.

Гончарова Зинаида Романовнана — оператора.

Гончарова Любовь Васильевнана — оператора.

Гусева Мария Алексеевнана — оператора.

Демцева Екатерина Михайловнана — пенсионеркана.

Долгушина Валентина Ивановнана — оператора.

Дутина Мария Васильевнана — машиниста.

Жмуйдова Надежда Павловнана — мойщицана.

Зверякина Екатерина Фоминичнана — пенсионеркана.

Иванникова Таисия Алексеевнана — оператора.

Исаенко Алексей Михайловича — установка начальника.

Кагинер Груня Семеновнана — отдела начальника.

Капустина Антонина Васильевнана — товарни оператора.

Карлаш Вера Архиповнана — машиниста.

Квиткина Евгения Степановнана — пенсионеркана.

Колодяжная Анастасия Михайловнана — лаборантикана.

Константинова Валентина Петровнана — оператора.

Крикливцев Владимир Михайловича — пенсионера.

Лютова Фаина Яковлевнана — оператора.

Малахов Владимир Артемовича — чистильщика.

Малошин Михаил Андреевича — оператора.

Нарожный Владимир Петровича — вокххагIволча оператора.

Нефедов Виктор Георгиевича — слесара.

Нечаева Лариса Ивановнана — инженера.

Плешина Ольга Константиновнана — болхлочоа.

Попова Нина Николаевнана — оператора.

Разуваева Галина Васильевнана — оператора.

Рослякова Лидия Михайловнана — оператора.

Сабирова Патыня Садыковнана — лаборантикана.

Савин Василий Георгиевича — электромонтера.

Саприна Людмила Петровнана — мастера.

Саркисянц Ашот Георгиевича — пенсионера.

Силютина Раиса Лукьяновнана — пенсионеркана.

Соболева Лидия Ивановнана — пенсионеркана.

Тарасова Алла Ивановнана — оператора.

Ткачева Мария Денисовнана — установка начальника.

Ткаченко Валентин Георгиевича — электросварщика.

Трошина Надежда Васильевнана — пенсионеркана.

Уланкин Степан Андреевича — слесара.

Хорошева Евгения Александровнана — товарни оператора.

Чернышева Мария Васильевнана — оператора.

Чиров Мария Ивановнана — оператора.

Шепелева Софья Мефодьевнана — оператора.

Юхно Валентина Афанасьевнана — пенсионеркана.

Яковлева Мария Ивановнана — пенсионеркана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене производственно-товарни конторе гIолла:

Вечкая Клавдия Сергеевнана — оператора.

Гаврилова Александра Алексеевнана — оператора.

Гладков Михаил Васильевича — газосварщика.

Гоголошвили Елена Кирилловнана — лаборантикана.

Гулова Нина Петровнана — пробоотборщицана.

Давыдова Нина Петровнана — аппаратчицана.

Костылев Михаил Кузьмича — машиниста.

Колосейцова Мария Калиновнана — маляра.

Комарова Анастасия Евлампиевнана — оператора.

Куркина Алия Михайловнана — машиниста.

Литвинова Раиса Ивановнана — мехкдаьтта продуктай сливщина.

Любимов Алексей Ильича — болхлочоа.

Пасечник Александр Нестеровича — ПТК управляющена.

Пахомкин Петр Самсоновича — каменщика.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене централизни приборремонтни мастерске гIолла:

Птухина Надежда Александровнана — слесара.

«Пластполимер» яхача ОНПО Грозненски филиале гIолла:

Глоцер Елизавета Моисеевнана — лаборатори сектора заведующена.

Цеханович Нина Васильевнана — аппаратчицана.

Ячменев Леонид Николаевича — аппаратчика.

«Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене гIолла:

Васильев Василий Ильича — шофера.

Волин Алексей Савельевича — шофера.

Иванова Нина Ивановнана — болхлочоа.

Малыхин Василий Яковлевича — автоколонна начальника.

Чалова Мария Федосеевнана — болхлочоа.

«Грознефтехимремстрой» яхача тресте гIолла:

Губарев Михаил Ивановича — слесара.

Калмыкова Ольга Андреевнана — керттерча бухгалтера.

Нестеренко Мария Алексеевнана — сектора кулгалхочоа.

Огородникова Вига Ивановнана — йоккхагIйолча экономиста.

Попова Антонина Михайловнана — каменщицана.

Рец Валентина Васильевнана — йоккхагIйолча экономиста.

Янаев Iалаудин Ибаниевича — бетонщика - лаьтта охкачоа.

«Чечингаз» яхача производственни объединене гIолла:

Калинина Серафима Петровнана — наполнитела.

Грозненски нехкдаьтта техникуме гIолла:

Коваленко Раиса Михайловнана — пенсионеркана.

Спортивни лотерей Къулбаседа-Кавказски зональни управлене гIолла:

Придиигина Антонина Платоновнана — йоккхагIйолча инструктора.

Госбанка Нохч-ГIалгIай республиканский конторе гIолла:

Альсункаев Дауда — инкассатора.

Мельникова Мария Георгиевнана — отдела начальника.

Пашкова Марта Анисимовнана — экономиста.

НГIАССР чурча гIулакхий министерства гIолла:

Сенюшин Елена Сафроновнана — бухгалтера.

«Труд» яхача ДСО Нохч - ГIалгIай областной совете гIолла:

Нечаева Екатерина Александровнана — керттерча бухгалтера.

Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхерча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхерча Совета Президиума секретарь **Н. ПРАВЕНЬКИЙ.**

г. Грозный,
1981 шу. 22 апрель.

Парте дош—наьха теркаме

ДЕШАР КХЫ А ТОАДАНЗА ДАРГДАЦ

Верригача мехка а санна, шерра даьржад Сунженски районе новкъоста Л. И. Брежнева доклад а КПСС XXVI съезда материалаш а Iомаяра тIадераьдаь балхаш. Парте XXVI съезда решенеш а материалаш а Iомаяра, ерригата марксистско - ленински теори йовзара а санна, боккхача лоархIаме я политически просвещени.

Партийни дешара системе КПСС XXVI съезда материалаш Iомае бола6енна6 тха районе 4000 гаргга сег коммунисташ парте боацараш, 1000 совгIа зIамига саги йоIи да комсомольски кружокашка дешаш, экономически образоване тайп-тайпарча звеньяшка ва гIулакх деш ва 8000 совгIа къахьегамхо.

Дукха балхаш даьд района боахамашкен предприятешкен КПСС XXVI съезда материалаш Iомераштa юкъе керда ладувгIараш чуваьара. Пудухьа 4000 совгIа саг тIаккхийттан комсомольски кружокашка, экономически школашка, марксизма - ленинизма лардий школашка дешаш бараштa.

Хьнваре, чIоагIа теркам тIабохийташ чакхйоах КПСС XXVI съезда материалаш Iомаяра занятеш эксплуатационно - производственни управлени, (ЭПУ) «Сунжамежрайгаз», «Сунжанефть» НГДУ, Карабулакера химически реагентий завод, «Сельхозхимия» яха районашта юкъера производственни объединени, Серноводскера юрта боахама техникум, «Победа», «Красная Армия», «Путь к коммунизму» яха колхозаш, «Ассиновский» совхоз, кхыйола организацеш санна йолча района къахьегама коллективашка.

ЧIоагIа бехктокхаме а хеташ кхоачашду пропагандисташа парте шоашта тIадилла КПСС XXVI съезда идеяш хIара ладувгIаш волчунга дIаккхачийтарен цун решенеш кхоачашъеча гIо дарен даькъера дола декхар. Творчески бу пропагандистски болх «Победа» колхоза пропагандиста В. Т. Чебоксарова. «Знание» яхача общества районни организаце лектор - международник ва из. «КПСС дуней халкъашта юкъера политика» яха тема Iомаеш цо занятеш йир шe пропагандист волча коммунистически къахьегама школе яь ца Iеш, «Путь к коммунизму» яхача колхоза кхыча массехи школе а.

Нах раьза болаш а дика в чакхьовл Карабулакерча химически реагентий завода пропагандиста С. И. Абромяна занятеш. Дукха къахьег цо ший занятеш эффективно. ХIаране чIоагIа теркам тIабахийта ладувгIаш курсйолаш кийчвалера. Цун занятей башхало я дешара процесс махулла практикане гаргазза хилар.

ЧIоагIа теркам тIабохийт хIанз районе колхозий, совхозий, предприятей, организацей кулгалхой, хIаьта ишта района кулгалхой КПСС XXVI съезда решенеш бахача наха дIайовзийтарa беча балха шерра юкъеозара, царга бахархошта хьалхашка лекцеш ешаш, докладаш беседаш еш дукхагIа выступленеш яйтара. Дукхача коллективашка кулгалхой ба пропагандисташ.

ДукхагIа йолча школай директораш теоретически семинарашта керте латт. Вахаро ше хьахьовх кулгалхо-пропагандист хила веза яхар нийса хилар.

Цхьабакъда, из ишта нийсдалар новкъадале а, политически экономически дешар хIанз а ше хила деззача дагIа тIа дац. Цкъаза занятеш ца еш юташ, ладувгIараш хьа ца боагIаш бiса а е пропагандист производства балха тIера вала йиш йоацаш гIулакх нийсденна а занятеш тIехьайоахаш гIулакхаш хиннад. Болаш ба политически дешар а берригa кхетам балара болх а башха лоархIаме ца хеташ бола кулгалхой а. ХIаьта цхьайолча парткомаша а принципиальни позицеш лувцац цу деша.

ХIанз укх сахьате политически просвещене кабинето пропагандисташа беш бола болх ба царна методически гIо дар. Чакхъяьнкай КПСС XXVI съезда решенеш Iомаяре йола семинараш. «Знамя труда» яхача районни газете тIа, радиоца методически указанеш ешай материалаш машта Iомае еза яхаш дуцаш. КПСС райкома библиотеко вIашагIъеллий КПСС XXVI съезда материалех йола книжкай выставка.

Сунженски района пропагандисташта, идеологически активна хьалхашка декхар латт: хIара сат, хIара балхахо ший вахара хьашташ съезда решенеш кхоачашдарца дувзеденна хиларах а хIаьта уж кхоачашъяра цунга шийга дулургдолчох а бокъонна вIаккхетавар. Цунна тIаберзабаь ба партийни комитетий политически, организационни, кхетам балара болх.

В. ДОНЧЕНКО,
КПСС Сунженски районa политически просвещене кабинета заведующий.

Горизонт дехьара

США. «Соцде расистски террор!», «Оаха хьадех тха бераш доадаьрашта тӀаӀалар дар!» — ху тайпара лозунгаш а долаш Атланте (Джорджия штате) негритянски общественноста дукхача наха дакъа а лоьцаш манифестаци хиннай.

Цхьа шуи ах шуи дальнад Атланте негритянски бераш доадеш латта. 20 бер дийна уллаш корадаьд, цӀиъ дахан дьаьиек моттиг йовцош да.

СУРТА ТӀА: демонстраци йолча хана.

ЮПИ—ТАСС телесурт.

ДИЕГО—ГАРСИЯ: ЯДЕРНИ ЛАК НАРКОМАНИЙ БЕ ДОАЛ

ТӀех низ бола США тӀема база йьаеш леттача Индийски океана тӀарча Диего - Гарсия яхача гӀайренах стапци «гонзо» оаз шоайла къамеьлаш деш американски фордахоша: «Гонзо» яхача жаргонан деша маӀан «хьакъалах тоьхаша» ... [illegible]

[illegible]

Анатолий ЖУКОВ,
АПН соб. корр.
Дар-эс-Салам.

КЕРДА КНИЖКАШ

СОВЕТСКО-КИТАЙСКИ ГӀУЛАКХИЙ ИСТОРЕ ДАЬКЪЕ

«1937—1945 шерашка хинна японо - китайски тӀом болча хенара советско - китайски гӀулакхаш» («Мысль» яха издательство. М., 1980, оагӀув 279) яхача книжка тӀа ералдьнача дукхача документальни фактащей хьахьокх. КитаӀка дукхьаларча японски агрессе эккалаце хьалашка Советски Союз дилла а наӀ йола нъамак антияпонски фронт хьаьра, пӀргӀатон шиӀ лоӀемс хилари лорара, китайски халкъа доррнитача нивашта консолидапи яра тӀехьа хинна хилар. Иштта, 1936 шера 12 декабре патриотически уйлаш йолча инаралий группа. японски агрессорашта хьалхашка капитуляци е тӀертаре бехке а вайь. Чан Кайши лаьцача, [illegible]

1235 самолет, 16 эзар йоккха топ, 180 миллион поатарон, 2 миллион снаряд 31 эзар авиабомба. Теркам тӀаьзаш да цу хьакъехьа авиацена волча Чан Кайше советника американца Ч. Ченнолта дийтар: «ТӀом хьалехьарча шерашка китайций мехка ӀаЙна тамашиЙна ӀӀашаргӀа нЙна хинна американски, итальянски, немецки, французски самолеташ тӀемаш деш дӀаьлча, иш шу гаргтача хана эрсий истребителаш тӀем бомбардировщикаш тӀеш бегӀаш лийтар китайски пилоташ».

140 совгӀа советски гӀема гӀулакхашта вола советник вар Китае болх беш. 700 совгӀча летчика юкъарчал доацаш дакъа лаьцар тӀемашка, царех 200 сото поай [illegible]

[illegible]

Б. НИКОЛАЕВ.
(АПН).

КХЕТАМ БАЛАРИ ДЕШАРИ

КХАЛСАГА-НАЬНА Ю ЙОАКХО

КПСС XXVI съезде тӀеийнача Кертгерча доставлаш тӀеи «ЧоагӀдалда берам долча дезаланта начкьалкхено ду шоакъостал» яхача КПСС ЦК, СССР Министрий Совета сопам тӀеи, советски общественноста лоархӀаме доле социальни дехкараш доадаьста лоархӀаме доле социальни дехкараш [illegible] кхалнаьха мотащал, хьаьхийш белгалдаькхад ... быт товаре дешам, керда хьахинначех берам долчех дезаланта начкхьалкхено деш дола шоакъостал лакхдела. Цу бӀарчача комплексана юкъе доагӀа берам кхетам лун кхедача дезаланта тӀодар тоадела.

АПН корреспондента Перченим Елена каттараш та мол ду СССР просвещение Министерства дешар даха ха йоацача берашта кхетам балара Управление начальника КУРБАТОВА РОЗАС.

— Мишта дегӀайоагӀа дешар даха ха йоацача берашта кхетам балара система, мишта лате ду гӀулакха хьал такан?

— Шоай поавой дехкарш общественно - пайдане къахьегаза лертӀа кхоачаш а беш, вай мехкара кхедаш [illegible]

[illegible]

— Сенца дувзадешна да.

ФУТБОЛ

ХЬАЛХАРЧА МАТЧЕ — ЙИЪ БУРГАЦ

СССР футбола шоллагӀча лига нхралагӀча зона 44 мехка чемпионат хьалхлаш 2 мая «Терекаца» ловзаш яр Волгодонскера «Атоммаш». Из вӀалагӀъелдаш 1979 шера мехка эттара хьалхарча Данхей атомни машинаш еча заводе.

Къона яле а, ловза ховша дукха дика перспективаш футболисташ болаш команде я из. ЦӀи хеза йола командаш а цунца ловза бӀукъожии хул. Соахка 29 очко а йолаш 13-гӀа моттиг яьккхар цо, цӀи хезача астраханска «Волгарал», Курски «Авангардал», Саратовски «Соколал» хьалха а йоалаш. Соахка цхьа цо эшайир «Терек». Цудухьа сакъердаме дар из ловзар вай команда езарашта. Зоараш нах бахьабар цу ловзарга хьама.

Укх тӀеххьарча хана ел хаш шийлек хинначе а, цу дийнахьа, футбол езарий къина эттача санна, малх болаш хоза дӀайха ди дера.

Эггара хьалха бургац ловза юкъеьккхача гӀоне хьашиЙ доалои тӀа даьлар ловзар. Из ишта дале а, масса а вай футболисташ хьашиЙ ... чугӀерте а жоккера бургац чутеха ха тӀаттача из вӀашгӀехьа ца доалаш. Вай футболисташта ловзара гоьзал ца тоьаш, Ӏаьха сакъердаме йоацаш чакхъяьлар хьалхера масех минут. Цхьабакъда, хьалхарча тайма 29 минуте Шулаев Александра хьаенна бургац «Атоммаш» наӀараш ка чутехар Комлев Сергея. Цо дог айдаь кхы а чӀоагӀагӀа хьаьшиЙ наӀараш тӀа гӀертар фусемдий. Хьалхара гол чутеха алх минут йоаллаше «Терека» капитана Хохленко Олега чутехар шоллагӀъяр. Цул тӀехьагӀа шиминута ялалехьа кхоалагӀъяр хьаьшиЙ наӀарашка чутехар Комлева Сергея. Хьалхара тайм чакхъяла цхьа минута йисача хана йиълагӀа бургац чутехар Суворов Александра.

Иштта, счет 4:0 йолаш хьалхара тайм чакх а яьна салаӀа бахар футболисташ.

ШоллагӀча тайме чӀеэзига дикагӀа ловзабеьлар хьашиЙ, хӀаьта а дукхагӀча даькъе цар наӀарашкахьа дар [illegible]

[illegible]

[illegible]

СУРТА ТӀА: футболисташ ловзача хана.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Б. АБАДИЕВ.

АПН.

БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

1981 шера 5 мая дешз 30 июне кхаччалца хургда республика сберегательни кассай балхага общественни хьажар.

Хьажара декхараш:

— наха гӀулакхаш дара культура лакхъяр,
— сберкассай балха режим нийса делаяр,
— сберегательни кассашка наха деш доле гӀулакхаш дӀадовзийташ шерра пропаганда яр,
— операционно-кассови гӀулакхаш деча автоматизаци механизаци яр,
— дикагӀйолча сберегательни классайн хьалхалаттача болхлой опыт балха юкъейоалаяр.

Хьаькара ноакъостий!

Сберегательни кассай балха хьакъехьа йола зачанеш, цунах гоашта хетар, из тоабара кхоачаш дича багьаьа хетар дӀаязде сберегательни кассашкарча отзывайи предложенейи книжкаш тӀа е письмоца хьажар чакхдаккхара йолча районни е республикански комиссей цӀерагӀа дӀадахьийта.

СССР гострудсберкассай Нохч-ГӀалгӀай республикански управлени.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 МАЙ
I ПРОГРАММА
КЕПАЙОАЗОЙ ДИ.

[illegible]

6 МАЙ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».

[illegible]

II ПРОГРАММА

[illegible]

II ПРОГРАММА

[illegible]

РАДИО

5 МАЙ
КЕПАЙОАЗОЙ ДИ.

[illegible]

18.15 — Кепайоазон баллаошта дола концерт (гӀалгӀай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала).
18.30 — Ашараш (нохчий меттала).

6 МАЙ

[illegible]

18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала).
18.30 — Ашараш (нохчий меттала).

ЮРТА—БЕРИЙ БЕШ

Ткъо — ткъаьитт шу хьалха Литовски юрта школе даха ха йоацача берий учреждена хургья мотташ пагакъа цар вацар. Бокъьалдар аькъа, юрташ а кӀезига яр. ДукхагӀбола ахархой отарашка — къаьст - къаьстача кхашта юкъегӀоала ядача усадьбашка бахар.

Юрташка болх хьабе нах кӀезига хилар бахьан долаш боахамий булгалхой уйла е сэача эттар, малагӀча тайпара цӀагӀарча гӀулакхех кхалнах мукъабоахарьба. Ахаш.

Кховлкъе иттлагӀча шерашка колхозашкей совхозашкей дукхагӀа баха хувца болабелар вах. Юрга хьалтье йолайир городера ираш санна яслеш берий бешамаш. ЙисалагӀча пятилетке юрташка хьалъяьй 4220 моттиг йола берий бешамаш — яслеш, иттлагӀча пятилетке — 9400 моттиг.

Цу лостамагӀа беш бола болх чакхбала гаьнна ба. Берий бешамаши яслеши йолаш Литве ахаш гаргга мара колхозаши совхозаши ди. Дукха ха йоацаш Литовски ССР Министрий Совето чӀоагӀъяьй хӀара юрта культура кӀенош, амбулатореш, тикаш шига хьалъяра санна берий бешамаши яслеши хьалъяра а йола порядок.

Берашта долча цӀенош керда проекташ кийчъяьй — 25-негара 280 моттигага кхоачаш хӀарадар а долаш. ЦхьайтталагӀа пятилетка чакхйоалаш берий бешамаши яслеши хургья ерригача Литовски колхозашкей совхозашкей.

Бронюс АКСТИНАС,
АПН корреспондент.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Хоттам

Тахан республике гӀоллей Грознен хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, Ӏуйрийна дохк а доаллаш, малхбоалехьара секунде 3—8 метр чӀоагӀа мух а хьеккаш хилеи фегара температура республике 15—20, Грозне 17—19 градус йӀовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, тайп - тайпарча оагӀонашкахьара секунде 2—7 метр чӀоагӀа мух а хьеккаш хилеи фегара температура бийсана 5—10, дийнахьа 17—20 градус йӀовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителa — 2-35-07; бехктоаккхама секретара — 9-24-00; отделаш: партийни вахара — 9-24-04; промышленностей транспортей — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехтай — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка

ЭФ02188. «Грозненский рабочий», издательстве типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1790.